

LA ESCENA CATALANA

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
PLASSA DEL Pf, 5.

PREU: 15 céntims

AmyC

TEATRE DE CATALUNYA

Una escena de Torre Torretes, sainet en un acte de Josep Burgas.

(Fotog. Baguña y Cornet.)

Penúltim folletí de la comedia en tres actes L'HOSTAL DE LA FARIGOLA

Pròximament comensarem a publicar el sainet den Josep Burgas TORRE TORRETES

FUNCIÓ INAUGURAL

AL senyalar ab pedra blanca'l día 24 de Febrer del 912.

Els autors dramàtics catalans, pacientíssims y humils, foren bescantats y menyspreuats per mercaders y empresaris. Pobresa d'esperit o instint de conservació mal entès, mantingué anys y anys aquesta situació anormal y lamentable. Mes, darrerament, foren tals els abusos y tant feridores les ofenses, que s'alsà un clam d'indignació y revolta... Y heusaquí que'ls autors, abans que viurehi ab vergonya y vilipendi, abandonen barraques de mercader y barraquetes de empresari, surten al carrer, tots a la una, y en alta veu y clara, contenen al poble la repugnant historia de la desconsideració en que se'ls tenia mentres se'ls esplotava...

Catalunya no ha mort y's conmové de la injustícia feta als seus fills gloriosos. S'alsà un gran crit y l'hora de les reparacions fou arribada. S'obrí el Teatre Nacional sobre les runes dels teatrets bilingües que festejaven ab traduccions les festes senyalades y feien, de tant en tant, la gracia de caritat de posar alguna obra catalana...

S'obrí'l Teatre Nacional, y autors y públic s'hi trobaren encosos del mateix amor y enduts d'igual entusiasme. La vetlla de la inauguració fou memorable. N'estem enlluernats d'aquella gran foguera y els nostres ulls, per llarg temps, no sabrán veure altra cosa que claror per tot arreu.

La sala d'espectacles s'omplí a vessar y esdevingué vibradora. Públic y autors èrem a casa y'ns hi sentíem bé. Ens coneixíem y estimàvem tots y, només ab la mirada, ja'ns donàvem, de lluny estàn, la enhorabona. La solemnitat y transcendència d'aquell instant, no hi ha paraules que dignament les cantin...

S'alsà'l teló davant la nova temporada, davant l'ample avenir del Teatre Català y'ns prengué l'emoció y ens estremírem de esperansa...

L'obra de tots ja estava en peu. L'obra de tots ja estava en marxa.

Els versos del poeta, oits un día entre'l prestigi de les belleses naturals, ara ressonaven sospesos en aires de victoria.

La representació de *Flors de Cingle* avensà segura, plena, lluminosa.

Com l'anyoràvem, com comensàvem a anyorarla ja, una obra catalana estudiada ab amor, posada en escena esplèndidament, declamada ab convicció y oïda ab l'afany encuriosit de un públic que fos ben nostre! Car, per desacerts dels uns y els altres, ja no sabíem ahont era aquest públic de bona mena y, els més pessimistes, adhuc creien que s'havia perdut entre el laberinte de les migrades traduccions analfabetes o mercantils.

Y, ja ho veíeu! Ha bastat la crida dels autors dramàtics catalans, y aquell públic—el nostre, l'ardent, el patriòtic,—ens ha comparegut altra vegada disposat

a col·laborar en l'obra generosa ab més simpatia que abans!

No'l deixem perdre! No deixem refredarlo! Agraimli la seva adhesió com fem; més també, com se mereix, corresponguem, ab totes les nostres forces, al nou interès que'ns mostral

La representació de *Flors de cingle*, fou, en conjunt, model de correcció y disciplina y, detalladament, ens proporcionà l'alegria de ferhi unes encoratjadores observacions sobre la companyia que procurarem apuntar, glosantles.

Primer que tot... Primer que tot, cal remarcarho: l'obra se sabia de memoria. Heusaquí el secret, l'origen, la font de totes les belleses de interpretació que hi notàrem; de totes les angoixes que'ls actors ens estalviaren. Saber-se una comedia, vol dir, pels bons actors, tenir fonament per emprendre la volada pels espais del matís, del detall, adhuc de lo genial, si tenen prou empena. Saber-se una comedia es, pels actors mitjans, garantia de correcció, promesa d'avens en la carrera, camí que porta als primers èxits. Saber-se una comedia es essencial pels actors si volen ocupar el lloc que'ls pertoca en la companyia, en la critica literaria y en la consideració del públic. Saber-se o no saber-se una comedia vol dir tant com ser digne o indigne de representarla...

Doncs *Flors de Cingle* se sabia. Heusaquí esplicada la bona impressió que'ns produí la companyia y'l per què de poderla rahonar. Heusaquí com, sense gaire esforç y ab tota justicia, podem senyalar mèrits, indicar claudicacions y repartir elogis sense temensa de equivocarnos massa ni perill de parlar a veritables inconscients de escenari, d'aquells que quan n'erren una es per desgracia y son casualitats els seus acerts. Y tot, en veritat, fa prou tristesa.

Escrivim, ab satisfacció, el nom den Jaume Borràs. Ja era hora de que aquest comediant tornés a treballar, normalment, en els nostres teatres. Y més tenint en compte que en Borràs, aquets darrers anys, ha guanyat molt, ordenant, contenint y disciplinant, les seves extraordinaries facultats artístiques. Tota la premsa ho ha reconegut y nosaltres ab ella. Y fa més alegria aquesta victoria, en quant coincideix ab el moment de plenitud del nostre actor notabilíssim. En Borràs ha triomfat en *Flors de Cingle*—dirigint l'obra y interpretantla. Esperem, doncs, que durant la temporada, sabrà continuar, millorantla encara, la primera impressió.

Una actriu de gran nom y prestigi es la Emilia Baró. Nom y prestigi y tota la seva bona voluntat inagotable's posaren a prova en el paper que encarnava en *Flors de Cingle*. Vella y cega y tremolosa ens aparegué, la gentil comedianta plena de joventut. Aquest esforç d'adaptació, aquest talent de ferse càrrec, aquest sacrifici de tota vanitat femenina, fou ben agraït del públic que prou s'adonà de com se'n beneficiava l'obra del renunciament d'aquella actriu que, *rara avis* entre les nostres dames joves—velles y tot, diríem,—no patíex de la mania de no voler fer característiques...

Seguint aquesta honrosa llista, no pot mancarhi el nom den Blanca. Aquest actor no gosava pas a Barcelona de la popularitat que disfruta en altres poblacions catalanes. Darrerament, però, aleshores de la

temporada Codina a Romea, havíem tingut ocasió de fixarnos en ell, fentne grans elogis. Totes aquelles esperances s'han realitzat avui. La personal, vibrant y apassionada creació que fa del personatge de l'Iglesias, l'acredita d'excelent actor de la nostra escena. Ja tindrem motiu, en estrenes successives, de estudiar, més detalladament, el treball den Blanca. Vagi avui, ab la del públic, la nostra felicitació més entusiasta.

Tambe felicitem ben coralment als altres comedians senyors Tor y Capdevila y senyora Fremont. Lloc y ocasió tindrem de parlar del seu treball, ab més tensió, com se mereixen. No avui, però, que dediquem aquesta ressenya tant sols a comentar les notes noves o especialíssimes que ens hagi ofert la companyia. Vagin, també, en aquest grup, els noms de les senyores Roldán, Huguet y Persiva.

Y passem a les debutants en teatre públic, Ramona Mestres y Carme Buxadós.

Abdues gosaven, en les societats Recreatives—única Escola avui, y Conservatori d'actors,—de excelent anomenada que comensem a veure confirmarse.

Paper d'importancia el que tocà a la senyoreta Mestres, fou defensat per ella ab veritable pericia. Delicadesa subtil y tendresa mai desmentida brodaren l'ànima de la *dolça Pietat*, com diu l'Iglesias. Potser, en certs moments, enduta del desitg de compondre, artísticament, la poètica figura, la Ramona Mestres claudicà. Però no val la pena d'insistir en defecte de tant fàcil esmena, sobretot quan revela en la actriu un desitg tant elogiabla de plasticitat ben entesa.

La Carme Buxadós, també ens agradà forsa, en la germana de la *Pietat*. Ens diu el cor que s'acosta el dia d'aplaudir-la sorollosament, quan trobi un personatge ahont poder adaptar les seves naturals disposicions. *Disposicions naturals* hem dit—y ho subratllem,—perque voldríem que la Buxadós abandonés, per sempre, certa cantarella que recorda, massa d'aprop la *manera* de una altra popular actriu catalana. Pruija de joventut es l'imitar y de vegades ben profitosa; però mal d'imitadors sol ser, més que recullir acerts, assimilar defectes. Y d'això si que cal fugirne, sobretot quan se posseeixen les bones qualitats pel teatre que adornen a la senyoreta Buxadós.

Y prou. Més comentaris de la funció inaugural del Teatre de Catalunya,—entre altres els de la estrena de la comedia den Burgas *Torre Torretes*,—podrà trobar el lector en les seccions corresponents del periòdic. Lo que més ens interessava dir y fer ressaltar avui resta inclòs en aquest article, lírica revista de conjunt y equilibrada ressenya de detalls de una gran festa...

Gran festa per tothom,—autors, públic y actors,—qu'erem tots presos de la mateixa roentor retornadora a l'entorn d'aquest Teatre Català que'l deien mort perque'l mataven y ara està demostrat que té llarga vida assegurada mentres hi hagi qui sàpiga cridarli les paraules «jaixecat y caminal»....

Per'xo deiem, al comensar a escriure, que calia senyalar ab pedra blanca el dia 24 de Febrer del 912.

Continúa la historia,—y ara dignament,—del nostre Teatre Nacional.

ESTRENES D LA SETMANA

TEATRE DE CATALUNYA

Torre Torretes.—Sainet en un acte de Josep Burgas.

Aquest autor, ja ben popular y aplaudit sempre, ens acaba d'oferir un'altra d'aquelles notes fresques, originals y humorístiques ab que, d'un quant temps ensà, ve donant deliciosa varietat al repertori. Aquestes obretes den Burgas tenen un no sé què de personal que crida l'atenció del espectador versat en coses de teatre. Inscrites a tradició, aduhc aprofitant elements tradicionals, veureu que tot seguit se us fan inconfundibles ab les de qualsevol altre autor. Son una modalitat nova, un matis apart, un genre especialíssim que podríem colocar molt be entre la comedia y la caricatura; ja veieu entre quins termes! *Les germanetes*, *La carretera nova*, *Estil Imperi* també, y darrerament *Torre Torretes*, tant moguda, graciosa y interessant, ofereixen a l'observador aquest aire fugitiu que hem procurat registrar...

Torre Torretes ha merescut consideració en la crítica y aplaudiments del públic. No era d'esperarne altra cosa d'una comedia tant ben pensada, escrita ab la correcció que a en Burgas se li té reconeguda, y duta al escenari ab tant bell desgair y enginy. Els nostres favoreixedors ja tindran ocasió, ab la lectura de *Torre Torretes*, (que desseguida publicarem) de comprovar la justícia dels elogis que hem escrit.

La nova producció fou ben interpretada pels senyors Capdevila, Tor, Puiggari, Barbosa, Bardem, Torres, Guixer y Martori y les senyores Mestres, Castejón y Verdier.

En Josep Bergès, que hi debutava, fou tan ben rebut per la concurrència que desseguida d'haver obert la boca tothom reia. Caracterisà el personatge y mogué la comedia ab la gracia y bon humor que li han valgut tanta popularitat. Esperem altres obres per fer, den Josep Bergès, actor català, tota la cantada que's mereixi com a comediant y aquella altra que's té ben merescuda pel bell gest que suposa la col·laboració en la companyia del ja famós Sindicat d'autors dramàtics.

FLOR DE CATALUNYA (Papiol)

Delirium Tremens.—Impresió dramàtica, en un acte, de Joan Ollé Rius.

Aquesta obreta fou ben rebuda. El públic així ho demostrà.

El senyor Santacana en el paper de Tano (protagonista) estigué a l'altura de la obra, vegentse coronat ab aplausos son pulcre treball. Molt bé la senyoreta Vallvé y els senyors Morera y Martí.

PRINCIPAL

Rabagàs.—Comedia satírica de Victorià Sardou, traducció de A. Pallardó.

Se tracta de un'altra traducció de les que ens serveix la casa. No val la pena de censurarla ni d'elogiarla. Fentne constar la estrena, ja estem en paus.

L'execcussió y direcció, bones.

EL NOSTRE CANT *

*Composició que serà posada en música pel Mtre. Morea
y que servirà de himne als Chors de Clavé.*

Som descendents d'antiga llar
que així per terra com per mar
son accent feia entendrel
Som els esclaus de la foscor,
que, enamorats de la claror,
les ales hem d'extendrel

Re'l nostre pas deturaràl
Ahir vam ser: serem demàl

Som els vidents d'un altra llum!
Som cercadors del nou perfum
de les flors de la vidal
Del gran espai ens anyorem!
Un cel més pur, més blau, volem!
Volem un cel sens midal

Re'l nostre pas deturaràl
Ahir vam ser: serem demàl

Oberts al mon de bat a bat
cantem-li amor y llibertat,
però que la tonada
tingui'l regust dels nostres vins,
faci la forta olor dels pins
de nostra terra aimadal

Re'l nostre pas deturaràl
Ahir vam ser: serem demàl

EMILI GUANYABENS.

* A prec de son autor, l'eminent poeta Guanyabens, reproduïm aquesta poesia, esmenada de les incorreccions ab que fins ara havia aparegut.

ENTRE AFICIONATS

En una antiga Societat de Gracia, anys enrera, se representava el drama de Pitarra, «Les eures del mas», y'ls aficionats que hi prenien part—escarnint a molts còmics de professió, que no saben mai, ni per etzar, un borrall de son paper—anaven de cucurulla y a remolc del pobre consueta, que per més que s'esgargamellava y repetia els versos del popular Frederic Soler, no podia fer arrencar el carro. Inútil dir que declamaven en prosa, malgrat l'obra fos escrita en vers.

Com més avensava la representació, més morilles y més mentides escampaven. En una de les escenes més culminants del drama, quan en Guillem explica acoigixat a n'el seu didot Llätzer, la mort de sos amors, allò ja no podia anar ni ab rodes. Feren varies pauses y tartamudejant boi abressantse exclamaven:

—¡Ah, Llätzer!
—¡Ah, Guillem!

(Una pausa.)

—¡Oh, Llätzer!

—¡Oh, Guillem!

(Altra pausa, més llarga.)

De repent, y quan ja no podien sortir del pas, se'ls acut als aprenents de còmic, aquest final, que si verament no es teatral, es natural y llògic.

—¡Ah, Llätzer!

—¡Ah, Guillem!... ¡Guillem!... ¿guillem?

—¡Si, guillem!... y fugint precipitadament, deixaren l'escena sola, entre la riallada de la concurrencia.

F. FIGUERAS Y RIBOT.

TEATRE DE CATALUNYA

Dietari de la setmana:

Dissabte, dia 24. Inauguració de la temporada: el poema dramàtic en tres actes, *Flors de Cingle*, d'Ignasi Iglesias, y el sàinet *Torre Torretes*, de Josep Burgas.

Diumenge, dia 25. Tarde y nit: *Flors de Cingle* y *Torre Torretes*.

Dilluns dia 26: *Flors de Cingle* y *Torre Torretes*.

Dimars dia 27: *Flors de Cingle* y *Torre Torretes*.

Dimecres dia 28: *Flors de Cingle* y *Torre Torretes*.

De la tesla inaugural, ja'n donem compte en lloc preferent d'aquest número.

Tampoc farem crítica del poema *Flors de Cingle*, de l'Iglesias, per haverne parlat, ab la detenció y estenció degudes, aleshores que va estrenarse a La Garriga, obrint el Teatre de Naturalesa. Direm, tant sols, que aquesta esquisida producció del eminent dramaturg català, ha estat posada en escena ab tots els honors: decorat nou den Moragas y Alarma—esplèndid a tot serho,—figurins de l'Apeles Mestres y música den Casademont, interpretada ab justesa per elements apropiats. En resum, un conjunt bellíssim.

Les representacions de *Flors de cingle* y *Torre Torretes*, han seguit, fins ara, obtenint veritable acceptació. El públic, nombros y distingit que va al teatre, no's causa d'aplaudir les obres y els seus autors y col·laboradors escènics.

Estàn en ensaig *El pintor de miracles*, sàinet en un acte den Santiago Rusiñol y *L'estiu de Sant Martí*, l'anunciat idili de l'Apeles Mestres. D'abdues obres ne tenim inmillorables referencies.

PRINCIPAL

Encara la Xirgu s'examina, lent servir de comparses els actors de la companyia. «Y eso que hay que ver como se producen en lengua de Castilla la mayor parte de aquellos apreciables artistas,» com deia molt bé el crític teatral de *El Brusi*.

De posar en ridícul certs prestis, tant se n'hi endona a la empresa! Lo únic que demana es paciència en tots per anar tirant y un bon coixí apunt per quan vingui la caiguda. Y es clar que quan més gent hagi ensorrat, mentres duri la temporada, més tou y macis serà coixí damunt del qual se projecta fer l'última de les desgraciades tamborelles que tant amunt han posat el nom del senyor Franqueza.

SOCIETATS RECREATIVES

Centre A. Català (S. Gervasi)

El dia 25 per la tarde tingué lloc la funció en honor de la senyora de Sala, havent posat en escena *La Reyna jova*. No cal dir que la presentació fou de bon gust; les decoracions del primer i quart actes, degudes a la mà artística del senyor Camilo Alonso, foren dignes de lloansa, així com el vestuari i tot lo demés. En quan a l'execució, la senyora de Sala ens donà una «Alexia» acabada; el senyor Sala, en el «Rolant», en alguns moments estigué felís y en altres li mancava més ànima, no per això decaigué durant l'obra; el senyor Serra, bastant correcte, digué aquell «President de Concili»; poca sort tingué en Ballera en el paper que se li confià, y els demés secundaren mitjanament.

Ateneu de Sant Gervasi

La Mort Civil, de Giacometti y Jordi Erin, de Burgas, foren les obres que tingueren efecte el diumenge passat.

En l'execució, compliren bonament les senyores Nogaret y Guillemí, la nena Font 'ns féu sentir veritablement; el senyor Sala (R.) estigué sempre a tò, interpretant superiorment el «Conrat», com també el senyor Capafons en «l'Abat» y els demés contribuïren al bon conjunt. En l'episodi dramàtic estigueren inimitables en Capafons y en Castells.

Gine Carril (Sant Gervasi)

El dia 20 tingué lloc una vetllada a benefici del pianista Juan Rodríguez.

El Senyor Gimeno llegí un treball dedicat al homenatjat. Aquest recità unes quantes poesies degudes a la seva inspiració, les que foren celebrades y aplaudides. Y per final de festa se posà en escena la comedia en un acte, original del homenatjat, «Dols suïcids». Prengueren part en dita obra les senyoretas Hortan y Castella y senyors Raco, Bonet, Brasó y Matéu, fentne una bona interpretació y rient el públic els xistosos que contenia l'obra.

En Rodríguez fou cridat en escena diferents vegades, rebent els aplausos de tots els invitats.

Reunió Familiar (Hostafrancs)

Davant d'escassa concurrència se representà el drama en un acte d'Iglesias *Juventut* y la comedia *Campi qui puga*, de Piquet.

El despenyo en la primera obra anà quelcom fluix, si bé hem de remarcar que 'ls que sobressortiren foren la Srta. Abruncini y el senyor Marcos, y en la segona, feren les delícies del auditori els senyors Homs y Baldrich.

Juventut autonomista

Les celebrades produccions *La sala d'espera* y *La Baldirona*, anaren regularment executades, degut a la manca d'ensais, que ha de posarhi esmena'l jove senyor Forga.

Les germanes Virgili, Fossas, y Blanco y senyors Forga, Viñas, Clapera, Vera y Llassat, foren els que se sortiren del pas, mes no ab molta fortuna. La senyoreta Jordà, en *La Baldirona*, estava fora de caràcter.

Ateneu Obrer del districte III

Baix la direcció del senyor Perbellini (N), s'hi representà *La verge boja*, ab regular interpretació, puig algunes escenes anaren molt desconcertades. Hem d'elogiar a les senyoretas Romagosa y Ugas, y als senyors Perbellini, Reig y Boguñà.

Centre Pla de Bages

En *Pòlvora*, den Guimerà, obtingué una execució forsa passadora. La senyoreta Morera se portà excelentment, com també'ls senyors Vilar (E), David, Monné Cuadrado, Reig y Daví. Els demés, escassa feyna feren, per'esmentarla.

Esbart Artistic

La funció de benefici y comiat de la senyoreta Ramona Mestres, anà com una xarxa de seda, puig l'interpretació de *La filla del mar*, obtingué un èxit per part de la senyoreta Mestres y senyors Gubert Monné, David, Vilar y Sisquella. La senyora Vidal, inmillorable. La direcció bona. Presentació, regular. Els aplaudiments no s'escatimaren com les ofrenes foren valioses procedint de diferents entitats abont ella hi ha actual.

No hi ha dubte, que nostra notable aficionada, ha deixat les taules del teatre humil, per enlayrarse en teatre gran, havent merescut l'apoyo del *Sindicat d'Autors Catalans*, que ha vist en ella pastade veritable actriu.

La Nova Estrella (Sant Gervasi)

El dia 24 s'efectuà el benefici de M. Mestres posantse en escena baix l'experta direcció del senyor Guasch, el drama en tres actes d'en Morató *Les Arrels*.

La senyoreta Roca hauria pogut estar inimitable a no ser per la declamació viciosa que té (que ja per xo se'n va despenent de mica en mica); la senyora Arnau, discreta, y la senyoreta Caserra, notable. Foren dignes d'elogi els senyors Guasch, Sala y Casas, per la bona interpretació dels personatjes, cooperant acertadament en Ferran, Romera y Permanyer.

Seguidament el senyor Grasas recità el monòlec *A mi ningú'm mana*, ab una interpretació tant delicada que's feu mereixedor dels forts aplaudiments que'l auditori li tributà.

Aquest monòlec, original del mateix senyor Grasas, està correctament escrit, sense ferse pesat, tot y sent bastant il·larc.

Ateneu Gracienc (Gracia)

Diumenge s'efectuà el benefici d'en Josep Toll, ab les obres *Maria Rosa* y *El carro del vi*. Afortunat esgué el beneficiat en el paper de «Marsal»; forsa encaixats també en Tort y Gene (F); la

Srta. Colom, en «Maria Rosa», l'executà mitjanament y 'ls demés ho feren regularment.

En la pessa, l'interpretació en conjunt sigué esmerada.

La Salut (Gracia)

Diumenge passat l'Agrupació «La Colla dels 13» donà son benefici, representantse *Terra Baixa* y *La Sospita*.

En la primera, l'interpretació fou la mateixa de la anterior representació y en la segona, mitjanament se portaren els que hi prengueren part.

Pabelló Tetuà

El dia 18 se representà *Les Carolines* y el dia 25, per acabament de les tasques del quadro còmic-líric, posaren *Els mals esperits* y *Dorm* despedintse del públic la tipla senyora Torrent y els senyors Cama y Pruna.

Ha fet mal efecte entre'l públic que favoreix aquest local la suspensió d'obres teatrals, per lo que aconsellem a la nova empresa que busqui una nova companyia si vol que'l públic segueixi favorint com acostuma.

Ateneu obrer del districte II

L'anunci de la funció en honor den Santiago Rusiñol va proporcionar en aquesta casa un d'aquells plens que's poden calificar de veritables solemnitats artístiques.

Comensaren ab *El pati blau*, qual despenyo anà a carrec de les principals parts de l'elenc.

Seguidament se va posar en escena *Aucells de pas*, treientlos d'una manera tan acabada qu'il públic premià ab vives mostres d'admiració l'meritori treball portat a cap per tot el quadro dramàtic de l'ateneu.

Van lluirshi a més dels directors ja citats senyors Boquet y Garrigó, els senyors Farraróus, Gufu, Comas y Comp-te.

Els personatges encarregats a les senyoretas Durán, Boixdors y Blanco, bé, com aixís mateix els encarregats a la senyora Vidal.

La Filantrópica (Gracia)

L'últim diumenge, baix la direcció den Eugeni Roca, se representà *Gent de platja*, *Juventut* y *Una casa de dispeses*.

L'interpretació de les tres obres fluixejà un bon xic; esent la més ben executada *Juventut*, en la qual hi feu un treball molt meritori la senyoreta Roca. Els demés intèrprets foren els senyors Serra, C. Carreras, Roca, Bonet, Rius, Lladó, Tusquets y noi Roca. La senyora Arnau demostrà no haver estudiat gaire y no pogué ajustar-se a cap tipo dels que li confiaren.

L'Artesà (Gracia)

El dia 11 va representarse la comedia en un acte *L'ase d'en Mora*, que distregué

un bon rato a la nombrosa concurrència. La direcció a càrrec den P. Puig, bona.

L'interpretació, perfecte, deguda a les senyorettes Miró y Martínez, senyora Serramón, senyors Puig y Pintanel y altres.

Dissabte passat se posà en escena *La creu de la masia* y *L'agència d'informes comercials*. En dites obres prengueren part les senyorettes Miró y Guixé y Srs. Clarasó, Cot, Francolí, Gil y Tous que son els que més relleu donaren a sos papers.

Cine Moratín (Gracia)

Diumenge passat se representaren les comedies *L'amores cego* y *Castor y Polux*, obtenint una bona interpretació per part de la senyora Vila y senyor Sánchez, Claveras, Madurell y Arboles.

La Marguerida (Gracia)

La Dida, ompli el programa de final de temporada.

En l'interpretació sols sobressortiren els senyors Calmell y Cabanyes. S'hi notà molt la manca d'assajos aquest cop.

Cine Saló Varietés (Gracia)

La companyia que encapsala en Ramón Claveras, el dissabte passat interpretà la comedia *Tres per quatre* y la llegenda tràgica *La ma de mico*. En elles se portaren prou regularment la senyora Vila y senyors Claveras, Palau y Gené.

Círcol de Propietaris (Gracia)

Lo diumenge prop passat, se despedí d'aquest important Círcol la companyia juvenil Ferrero.

Ab la perfecció que sab y acostuma a ferho la xamosa y petita actriu Pepeta Morer, recità el monòcle *La meua guardiola*, que li valgué una sorollosa y ben mereceduda ovació. En l'interpretació de *L'escarment*, vègrem reapareixer a la aixurada nena Sunyé que al igual que el dia del debut feu les delícies del públic.

Se distingiren a més, en dita obra, les nenes Morer y Redondo (germanes) y la estudiosa dama jove Adelaida Sabater, la qual feu un treball digne de tot elogi; secundades discretament per els senyors Ballera y Morer. Finalment representaren *L'hereu Pruna* interpretat per la distingida actriu Pilar Castejón y senyors Martí, Bello, Ballera y Morer. En el conjunt de abdues obres s'hi notà bastant la manca d'assajos y cambi de papers. No obstant, es d'agrair l'esforç dels senyors Martí y Ballera que per indisposició dels senyors Ferrero y Bardem, tingueren d'encarregar-se dels papers a última hora.

Ab l'obra den Marco Praga, *Ateuya*, traduïda per en Pere E. Tarragó, la companyia dels aficionats Claramunt y Devenat, inaugurà'l passat diumenge la temporada de Cuaresma. L'interpretació que donaren a dita obra pot dir-se que sigui recomençable sobresortint notablement les senyores Parreño y Prats y senyors Claramunt y Devenat, molt ben secundats per tots quants hi prengueren part.

La direcció y presentació molt acceptables.

Per fi de festa representaren molt encertadament *Un pis al esanxe*, den Feliu y Codina.

DE NOSTRES CORRESPONSALS

Lleyda. — «Colegi de Ntra. Sra. de la Mercè.» La secció d'aquest centre, reforçada ab elements de la secció de «Joventut Catòlica», durant els tres dies de carnestoltes han donat a conèixer les obretes *Blanc y negre*, *Embolics*, *L'últim anglés* y el monòcle *De Pelagalls a Barcelona*.

L'execució d'aquestes obretes corria a càrrec dels aplaudits aficionats senyors Gonzalez, Charles, Cervera, Purroy, Farrús, Pascual, Ponsoda y algún altre qual nom sentim no recordar; les obretes foren molt ben representades, especialment *Blanc y negre* y *Embolics*, siguent aplaudidíssims per el bon treball que hi feren, els joves Gonzalez, Cervera, Charles y Pascual. El monòcle, que'l recità el graciós Farrús, feu riure de debò.

«Joventut Catòlica.» El dia 20, se representà *En Pau de les calses curtes* y *L'alotjat*. No hi assistirem. Ab aquesta funció s'han tancat les portes del teatre fins passada la quaresma que's tornaran a obrir.

Vich. — «Catalunya Vella.» S'ha representat ab bon gust, el drama en tres actes *Els picarols*, que fou ben representat per tota la companyia.

Prentien part en l'obra la senyora Carme Prats y la senyoreta Felisa Martin, y els senyors Riera, que feu un paper de «Matis» admirable, igual que'l senyor Font en el «Cristià». Estigueren també bé els senyors Forcada, Dordal, Padrisa, Fors, Romeu, Ili y Rideaura.

Seu d'Urgell. — «Teatre Riambau.» El diumenge, dia 11, representaren en aquest coliseu el drama de Guimerà, *Maria Rosa*. En aquesta obra debutà el primer actor Ramón Samaia, qui interpretà ab tota perfecció el paper de «Marçal». La senyora Vallespir, estigué admirable en el paper de «Maria Rosa», siguent continuament aplaudida. La senyora Cardaldas, en la «Tomasa», mereixedora de tota lloansa. Els senyors Moles, Salvat y Serra, secundaren molt bé en tota l'obra.

Per fi de festa representaren *Francfort*, que divertí d'allò més a la molta concurrència, sortint del tot satisfeta.

Mataró. — «Teatre Euterpe.» Dissabte, dia 24, en la funció a benefici del Sant Hospital, donada per la Unió dramàtica del Ateneo Obrer, que dirigeix en Miquel Comas, ab la cooperació de les actrius senyores Ceballos, Riera y Forjas, varen posar en escena *La mare*, de Rusiñol, quals intèrprets varen sor-

tir airosos de sos papers confiats (salvo alguna equivocació que va ser causa de que alguns tingueren de encarregar-se del paper a última hora y degut també al cambi d'actrius.)

Per fi de festa varen posar en escena, per els mateixos aficionats, la comedia de Coca, *Gent d'ara*, quals papers foren confiats als aficionats senyors Comas, Pau, Serrapiñana, Ili y Planas, y les senyores Ceballos, Riera y Forja.

«Foment de la Sardana.» El quadre d'aficionats de aquesta casa va donar una funció, el dimecres a la tarde, a benefici del Sant Hospital, posant-se en escena *El pati blau*, quals principals papers anaven a càrrec dels senyors Gallego, Ribas y Martí, que feren un treball digne de lloansa, com aixís també les senyores Vila de Gallego y Guimó de Mora—les dugues son compatriccies nostres,—que varen dir els seus papers de «Agnà-Rosa» y «Maria» ab molta correcció.

Varen secundar tant aplaudit idili les senyorettes Llanas, Andreu, Leoni y Gallifa.

Premià de Mar. — «Associació Catalanista.» El dia 20 posaren en escena el drama *Amor de pare* y la pessa *La criada nova*, prenenthi part en dites obres l'actriu senyoreta Mestres.

Debutà en aquest dia la companyia infantil dirigida pels aficionats senyors Boher y Viñals, figuranthi en la mateixa els nois Durán (J. y P.), Petit, Plà, Vidal y Lisa.

La senyoreta Maria Colomé (de aquesta Associació,) recità de una manera molt acertada, un fragment de *La Creu de la Masia*, de Rius Vidal, interpretat per la companyia infantil, treballant tots ab molta gràcia y acert, sobresortint en Durán (J.) y Petit.

Seguidament la senyoreta Ramona Mestres recità les poesies *La pubilleta* y *Lo mestre Jan*. Per últim, se representà *La criada nova*, d'Asmarats, prenenthi part la senyoreta Mestres y els senyors Viñals, Viñals y Cahuè; la concurrència sortí molt satisfeta.

Badalona. — «U. F. N. R.» L'Estol Artístic d'aquest centre, baix la direcció del intel·ligent aficionat Tomàs Guardia, representà, el diumenge passat, el drama de Guimerà, *La reina jova*. En l'execució s'hi distingiren notablement les senyores Prats y Vidal; les altres senyores, regular. Dels senyors, tenim de fer especial menció den Gili y Carbó que esgüereren molt justos en els seus res-

pectius papers. El senyor Campins, ab el senyor «D'Armanyach», y el senyor Mateu, ab el «Jan Taleia», exegeraren una mica la nota, el primer, ab un tò massa melodramàtic, y el segon, massa còmic. Els demés, cumpliren. Els conjunts, molt bé; la presentació, també.

«Gent Nova.» En aquest centre se representà, el diumenge passat, per la companyia juvenil Ferrero, *El Sant de l'Agneta, Lo que fan els infants, Joguina fi de sigle y Don Panxo*. Les nenes Morer y Redondo estigueren justíssimes en els seus papers y demostraren ser unes veritables artistes. Els senyors, senyoreta y nenes que hi prengueren part, deixaren complascut al públic ab son respectiu treball.

Sant Quirze de Besora.—«Jovenut Catòlica.» Tingué lloc el dia 4 de Febrer, una funció a benefici de la Vda. y fill del autor del teatre catòlic en Benvingut Montagut (Pau Rosés.)

Se representà, per primera vegada, la pessa den Rosés *La barberta del Rey*, per els senyors Busquets, Martí, Vilà, Muñoz, Solà y Picart. Després se representà el drama en tres actes del mateix autor *La troca dels embulls*, per els senyors Mercader, Busquets, Quer, Martí, Vilargonter, Freixa, Pnjol, Picart, Mur-

là, Queri (C.), Vilà, Muñoz, Solà y Salabert. Els aficionats la representaren de una manera acabada.

Reus.—«Praternitat R. Radical.» Baix la direcció den Benet, tingué lloc, el dia de la Candelera, la representació del drama *Lo cercol de foc*, ajudat per la senyora Basseda y Galtés y els senyors Vila y Riba.

Papiol.—«Teatre Flor de Catalunya.» Diumenge, dia 11, la companyia que comanda en Joan Santacana, representà *El pati blau*, donant bona execució al paper de «Jacinto» el propi director, secundantlo admirablement en l'«Agneta-Rosa» la senyoreta Valivé. Molt bé els demés.

També s'estrenà el quadre dramàtic *Delirium tremens*, del que'n fem menció en la secció corresponent.

Esplugas del Llobregat.—«Centre Catòlic.» El dia 18, va celebrarse una vetllada composta dels següents elements: literatura, música, cant, drama y pas còmic, portantse molt bé els nois Coll, Pi (E.), Enrich, Diví, Pi (J.) y Llavínés, essent tots mol aplaudits; el senyor F. Galtés va portarse molt bé ab el seu treball còmic, guanyantse una forta ovació. El senyor Serra cantà «La flor de la immortalitat», essent aplau-

dit. El senyor Gelabert y el noi Mañé, varen tocar varies pessas a piano y violí, agradant al públic. Després, el senyor Pi va recitar el monòlec còmic *Ja hi soc*, logrant arrencar fortes rialles de la escollida concurrència. Finalment, la «Secció dramàtica infantil» del mateix centre va posar en escena *El petit mestre d'escola*, interpretat pels nois Sanllehy, Mañé, Bonet, Faura, Jensà, Pi (M.), Vilella y Gelabert. Molt bé.

Bellvis.—«Centre Jauquista.» En la vetlla del diumenge passat, se representaren les obres *L'últim anglès*, *Embolics* y el monòlec *De Pelagalls a Barcelona*.

Els concurrents premiaren als intèrprets son treball ab grans y merescuts aplausos.

Sant Hipolit de Voltregà.—«Jovenut Catòlica.» Les obres que ompliren el programa el dia 10, foren: el drama *Com les olives* y el sàinet *Sastres pobres que robeu...* Bona execució per part dels senyors Oller, que feu un «Miquel» bastant eceptable, y els senyor Sala, que feu un «Jordi» acceptable també, com aixís mateix els Casas y Usart. Els Srs. Masferrer, Falgueras y Casas, secundaren ab discreció.

NOVELES Y COMENTARIS

El nou coratge que, coincidint ab la inauguració del Teatre Català, ha demostrat LA ESCENA CATALANA, ens consta—per alegradora experiència,—que ha estat ben comprés y correspost pel públic. A més de les moltes felicitacions rebudes—les quals, en la impossibilitat de contestar particularment, agraim, d'aquí estàn, totes plegades,—s'ha agotat el nostre número de la setmana passada, homenatge al Sindicat d'autors y mostra, també, de l'esplèndida col·laboració ab que compta LA ESCENA CATALANA.

Manca, per arrodonir—de moment, els nostres projectes, la reforma dels folletins. Però no s'impacientin els amics, car estàn apunt d'acabarse de repartir l'obra den Pitarra

L'HOSTAL DE LA FARIGOLA

(de la qual ne va avui el plec quart que correspon als nostres subscriptors) comensarem desseguida a donar les promeses 32 pàgines, format octau francès. Y serà la primera obra xixís editada, la primera que haurà estrenat el Sindicat d'autors dramàtics (altra ditxosa coincidència!), o siga la comedia den Josep Burgas

TORRE TORRETES

que ab tant èxit ve representantse, cada nit, al Teatre de Catalunya.

Tal com n'haviem anunciat el propòsit, junt ab el número de la setmana entrant sortirà un «Suplement a LA ESCENA CATALANA» (fora de la col·lecció del periòdic,) contenint sencera, ab cobertes y tot, l'obra dels germans Corominas, *Bestia assenyada* que tant èxit va obtenir al Teatre Apol.

Aquest suplement se posarà a la venda al preu extraordinariament econòmic de 25 cèntims l'exemplar.

En Rusiñol era a Valencia. Treballant. Piuant. Escrivint. Y tornanthi.

Sabeu *L'auca del senyor Esteve*, aquella novela, vaitot de gracia, magatzem d'observacions, paleta dels set colors y més n'hi haguessin? Doncs ja no es novela. Millor dit: ara'n son dugues de noveles: la del llibre y la del teatre.

Tal com sona. Els capítols, de dos en dos o de tres en tres, se'ns han tornat actes y els actes una mena de capítols ategits o com s'ia; la qüestió que el Sindicat té una nova comedia y aviat el públic participarà de la lleminadura.

De *L'auca del senyor Esteve*, obra dramàtica, se'n diu igual que abans que la llegiem en prosa descriptiva y redolins de l'Alomar y dibuixos d'en Casas. Se'n diu, doncs, *L'auca del senyor Esteve*, obra en cinc actes y deu quadros, per Santiago Rusiñol.

Cinc actes y deu quadros? Sí, senyors. Comptin: dos actes per quadre, total cinc, oy? Justos.

Serà original, tot això, veritat? Y més considerant lo pintoresc de la novela, que comensa—si no anem massa lluny d'osques,—a principis del sigle passat y en la qual s'hi veuen desfilant *nada* menys,—com deya aquell purista,—que tres generacions ab tot el luxe de detalls, idees, costums, indumentaria y fins *paissatge*.

Rès, que resumint y en vista de, y *considerando*, el «Sindicat» està de sort!

No en và dèiem que en Rusiñol era a Valencia y treballava! Y pintava. Y escrivia. Y hi tornava...

Doncs si, que hi torni; que hi ha gran desitg d'aplaudir
●bres de casa y més temporades catalanes en perspectiva
que no pas llangonisses al rebost den Franqueza.

En Borràs torna a ser a Barcelona y assistí a la funció
inaugural del Teatre de Catalunya tenint, per l'obra que
naixia, les més afectuoses paraules.

Per abans de marxar, té promès donar una funció a be-
nefici del malaguanyat actor Jaume Martí, posant en escena
La muerte civil.

Ab en Borràs es aquí, també, en Pere Codina. Els acom-
panyen tots aquells actors contractats per la pròxima tem-
porada a les Amèriques.

La companyia sortirà de Barcelona el dia 6 de Mars diri-
gentse a Buenos Aires ahont actuarà en el teatre San Martín.

Es a Barcelona en Santiago Rusiñol que ha presenciat els
últims ensaigs del seu sainet *El pintor de miracles*, l'estrena
del qual tindrà lloc aquest dissabte, en el Teatre de Cata-
lunya.

En Rusiñol, desseguida, tornarà a Valencia ahont estava
plantant uns jardins hermosíssims.

En el Repartiment de *El Nuvi*, deu figurar en lloc de la
senyora Carreras, el nom de la distingida actriu Carme Pa-
rreño.

Fem aquesta rectificació per esperit de justícia y ab molt
gust, ja que no ha estat culpa nostra la errada. En la prime-
ra edició d'aquell drama—segons pot comprovarse,—ja hi
apareixia semblant inexactitut.

Es a Madrid, contractada en el Teatre Espanyol, la actriu
catalana senyora Morera. Sentim molt aquesta ausencia y
voldriem que no fos massa durable. En això confiem, recor-
dant lo que va passar l'altre cop que la Morera va deixar
Barcelona.

Hem rebut un prospecte en el qual s'annuncia la pròxi-
ma publicació de un nou periòdic de teatres que durà per
títol *El teatre Català*.

Salut y llarga vida.

Sentim molt que la revista teatral *De tots colors* s'obstini en voler mantenir,—aggravantla encara,—una falsetat y un impossible.

En Joan Oller y Rabassa y en Josep M.ª Ballester son els únics escriptors que han usat y, per consegüent, tenen dret a usar els pseudònims *Atxa* y *Loge* (baix el qual se redactava y segueix redactantse, desde Barcelona estnà, servintse del diari francès *Comèdia*, el *Correu de Paris*.)

En Josep M.ª Ballester, com es sabut, escriu en LA ESCENA CATALANA. En Joan Oller y Rabassa hi col·labora. Y fora d'això, estàn, els dos amics nostres, absolutament allunyats de tota mena de tasques periodístiques...

Y,—per refermar y arrodonir la aclaració,—farem constar, ademés, degudament autorisats per en Joan Oller y Rabassa y en Josep M.ª Ballester, que no son d'ells els articles apareguts darrerament a *De tots colors* y firmats ab els pseudònims *Atxa* o *Loge*.

Està clara la cosa y ab tots els ets y uts?

Doncs que el públic judiqui, calificant com es degut la conducta de un periòdic que usurpa firmes y la honradesa literaria de uns... *escriptors*, que consenten semblant vergonya sense precedents dintre la literatura catalana.

Nosaltres, per la nostra banda, posem punt a la qüestió. Altres coses més importants solíciten el temps y l'espai de que podem disposar.

CORRESPONDENCIA

Loria: No pot usarse, ni en vers, «moriguissis» en lloc de «morrissis» Fóra, tant mateix, abusar de la famosa llibertat poètica.—*J. B. T.*: Tampoc ens ha convensut allò de «els ulls plens de mirades».—*F. T.*: Es de un caràcter massa intim.—*S. D.*: Ens passà per alt, a son temps, la rectificació que sollicitava. Y ara, ja ho veu, resultaria inoportuna.—*V. T.*: *P. C.*: *M. de C.*: *J. H.*: Agraint la bona voluntat de vostès, no podem—per diverses rahons,—publicar lo que'ns envien.—*J. R.*: Estigui segur de que's farà lo que millor convingui. Hi ha qui vetlla per la prosperitat de la empresa, y no's deixaria perdre la bona ocasió, si fós oportú aprofitarla. Respecte a l'altre element que'ns indica, no es que s'hagi negat a col·laborarhi: es que, per una pila de circumstancies especials, no s'ha cregut convenient ferli oferta.

A. S. V.: Agraim les bones paraules. *I. V.*: A vostè y a la Societat que indica, moltes gracies també. *I. F.*: ídem ídem. *R. I.*: No'n forma part. *I. S.*: Molt obligat. *I. C. S.*: Procurarem aprofitarho. *M. D.*: Queda complagut. Però pensi que tots li agrairiem que podés realisar, aviat, els seus propòsits.

LA ESCENA CATALANA

Setmanari Teatral

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Un trimestre. 2 pessetes.—Un any: 7'50 pessetes.

NÚMERO SOLT: 15 cèntims.

PAGO A LA BESTRETA

Redacció y Administració: Plassa del Pi, 5.—Barcelona.